

Henkilönsuojaimen suojaavuuden varmistaminen

Henkilönsuojain suojaa tarkoitetulla tavalla, kun se on valittu oikein ja sitä käytetään oikein.

Suojaavuus on hyvä varmistaa ennen suojaimen käyttöönottoa.

Työssä on käytettävä henkilönsuojaimia silloin, kun työpaikalla esiintyviä riskejä ei voida poistaa tai vähentää riittävästi. Valtioneuvoston päätös henkilönsuojainten valinnasta ja käytöstä työssä (1407/1993) edellyttää, että suojainten on oltava työhön liittyvien vaarojen torjuntaan tarkoituksenmukaiset ja työolosuhteisiin soveltuvat ja tarvittavien säätöjen jälkeen käyttäjälleen sopivat.

Henkilönsuojaimet valitaan työpaikalle riskin arvioinnin perusteella. Siinä selvitetään, millaisia riskejä työssä on, miten niiltä suojaudutaan ja mikä on suojaimelta vaadittava suojaustaso. Ennen suojaimen käyttöönottoa on suositeltavaa varmistaa testaamalla, että suojauskyky on riittävä, kun suojain on päälle puettuna.

Tarpeellinen suojaustaso saavutetaan vain, kun suojainta käytetään, huolletaan ja säilytetään oikein. Käyttö kattaa mm. oikeat säädöt ja suojaimen pukemisen ja riisumisen turvallisissa olosuhteissa.

Hengityksensuojaimen naamarien suojaavuuden varmistaminen

Hengityksensuojainta käytettäessä kasvojen ihoa vasten tulevan naamarin tiiviys ja suodattimen suojaavuus on hyvä varmistaa ennen käyttöä. Erityisen tärkeää tämä on, kun haitallisen aineen pitoisuus ilmassa on lähellä HTP-arvoa (haitalliseksi tunnettu pitoisuus) tai raja-arvoa tai ylittää sen.

Luotettava suojaavuuden mittaaminen on hyvä tehdä ennen kuin hengityksensuojainta käytetään ensimmäisen kerran ja sen jälkeen vähintään kerran vuodessa, ja lisäksi aina, kun käyttäjän kasvot ovat muuttuneet (esim. huomattava lihominen/laihtuminen tai suurikokoinen arpi naamarin reunan kohdalla).

- Yksinkertaisin ja vähiten luotettava tapa arvioida naamarin tiivyyttä perustuu käyttäjän hengitykseen. Suojaimen valmistaja voi ohjeistaa asiaan käyttö-ohjeessa esim. kehottamalla hengittämään voimak-

kaasti sisään ja/tai ulos. Jos kuitukankaisen naamarin reunoilla tuntuu vetoa, suojainta ei ole puettu oikein tai se ei ole käyttäjälle sopiva. Muovista tai kumista valmistettujen koko- ja puolinaamareiden sisäänhengitysaukko tukitaan ja hengitetään sisään. Naamarin sisälle tulee alipaine, jonka pysyttävä hetken aikaa. Reunavuodosta kertoo myös se, että käyttäjän silmien-suojaimet tai silmälasit huurtuvat naamarin vuoksi.

- Hupputestissä hengityksensuojain puetaan päälle ja säädetään käyttökuntoon. Tämän jälkeen päähän laitetaan huppu, jossa on makuainetta, esim. sokeria. Jos aine maistuu käyttäjän suussa, suojainta ei ole puettu oikein tai se ei ole käyttäjälle sopiva.
- Luotettavin tapa arvioida suojanaamarin kasvoille tiivistymistä on testaus mittalaitteen avulla. Mittauksia voidaan tehdä työpaikoilla ja niitä tekemään tarvitaan asiantuntija.

Kuulonsuojaimen suojaavuuden varmistaminen

Kuulonsuojaimet valitaan melun voimakkuuden (desibelit), keston ja taajuuden mukaan. Valinnassa on otettava huomioon melun laatu eli onko kyse esim. tasaisesta melusta tai voimakkaista melupiikeistä. Kuulonsuojaimen on suojattava työpaikan melulta, mikä edellyttää, että suojaustaso on valittu oikein ja suojain sopii käyttäjälleen.

Kuulonsuojauksessa ei pyritä mahdollisimman hyvään vaimennukseen vaan oikean tasoiseen vaimennukseen. Tavoitteena on, että kuulonsuojainta käyttäessään työntekijä kuulee puheen ja varoitussäät.

Mittauksilla voidaan varmistaa, että valittu kuulonsuojain antaa oikean laatuksen ja tasoisen suojauksen. Mittauksia tekemään tarvitaan asiantuntija. Työympäristössä kuulonsuojaimen vaimennusta voidaan mitata mikrofoniin suojaimen alta. Vaihtoehtoisesti laboratorioolosuhteissa voidaan mm. mitata kuulokynnystä ilman kuulonsuojainta ja sen kanssa.

LISÄTIETOJA:

- > Työsuojeluhallinnon henkilönsuojainsivut: www.tyosuojelu.fi/tyoolot/suojaimet-tyossa
- > Työterveyslaitoksen malliratkaisuja henkilönsuojainten valinnasta ja käytöstä: www.ttl.fi/malliratkaisut